

Mál nr. 296/2020**M og
V vegna ábyrgðartryggingar A hjá V****Ágreiningur um bótaskyldu vegna vinnuslyss sem M varð fyrir hinn 01.10.2018.****Gögn.**

Málskot dags. 07.09.2020 ásamt fylgigögnum 1-13.

Bréf V dags. 01.10.2020 ásamt fylgigagni.

Málsatvik.

Hinn 1. október 2018 slasaðist M við störf sín hjá A. Slysio atvikaðist þannig að fingur M lenti á milli þegar eldvarnarhurð skall á hönd hans þegar hann var að loka henni með þeim afleiðingum að hann missti hluta af fingri. Slysio var tilkynnt samdægurs til lögreglu og Vinnueftirlitsins, og segir m.a. í skýrslu lögreglu að gegnumtrekkur eða vindsúgur hafi verið á staðnum og eins virtist hurðarpumpan halda illa við hurðina. Að sömu niðurstöðu er komist í rannsókn Vinnueftirlitsins; þ.e. að sterkur dragsúgur hafi myndast þegar hurðinni var lokað og að pumpa sem vinna átti á móti þrýstingsmun hafi ekki haldið á móti. Þá segir í fyrirmælum eftirlitsins til A að endurskoða skuli áhættumat með hliðsjón af slysinu. Jafnframt beinir eftirlitið þeim fyrirmælum til B, eigenda húsnæðis þess sem starfsemi A fer fram í, að tryggja að allar hurðir, hurðarpumpur og seglar í húsnæðinu séu yfirfarnar og tryggt sé að hurðir lokist örugglega, óháð því hvort strekkingur sé í byggingunni.

M rökstyður kröfu sína til bóta úr ábyrgðartryggingu A í fyrsta lagi með því að af niðurstöðu Vinnueftirlitsins megi ráða að slysio sé að rekja til þess að ekki lá fyrir áhættumat vegna þessa verkþáttar og vinnuástöðu hafi verið áfátt, en það sé atvinnurekanda að tryggja að gætt sé fyllsta öryggis og góðs aðbúnaðar og hollustuhátta á vinnustað, sbr. ákvæði laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Áhættumat hafi vantað varðandi það hvernig starfsfólk ætti að beita sér við hurðina væri strekkingur í byggingunni, og hefði sá verkþáttur verið áhættumetinn hefði mátt gera verkáætlun um forvarnir vegna hans. Áhættumat hefði þannig leitt hættueiginleika þessa verkþáttar í ljós og gefið tilefni til að gripa til forvarna. Þá hafi A verið kunnugt um að vandamál væru til staðar hvað varðaði virkni hurðarsegla, þ.e. að þeir héldu ekki hurðunum eins og til væri ætlast. Við skýrslutöku hjá lögreglu lýsir M aðbúnaði svo að það séu seglar sem halda eigi hurðum opnum meðan umgangur er um þær, en þeir virki ekki sem skyldi og því hafi verið notast við færanlega járnstaura til að halda hurðum opnum, en jafnframt hafi verið erfitt að láta hurðirnar haldast lokaðar. A hefði því hæglega getað komið í veg fyrir slys M með því að tilkynna B um ástand hurðanna og krefjast viðhalds og eftirlits með þeim. Enn fremur hefði A sjálft getað bætt úr þessum vanbúnaði, enda beri atvinnurekendum, á vinnustöðum þar sem fleiri atvinnurekendur eiga aðild að starfsemi á sama vinnustað, að stuðla sameiginlega að því að tryggja góðan aðbúnað, heilsusamleg og örugg starfsskilyrði á vinnustaðnum. Þá hafi því verið haldið fram af hálfu A að M hafi verið að sinna hefðbundnu verklagi B um lokun hurða og hafi fengið þjálfun frá B í tengslum við það. Því mótmælir M enda hafi hann enga slíka þjálfun fengið. Þá geti A ekki komið sér undan lögbundinni skyldu um þjálfun starfsmanna sinna með vísan til þess að ábyrgð á henni sé á herðum annars aðila, sbr. 1. mgr. 14. gr. laga nr. 46/1980. Á grundvelli alls framangreinds sé bótaskylda því fyrir hendi.

Í bréfi V til nefndarinnar er tekið fram að ekki verði séð af skýrslu og fyrirmælum Vinnueftirlitsins að skortur á áhættumati hafi verið meðverkandi orsakabáttur slyssins, orsökkin sé einfaldlega sögð sú að dragsúgur hafi myndast þegar hurðinni var lokað og hurðarpumpa ekki náð að halda á móti. Hvað varði vanbúna vinnuástöðu þá hafi A ekki fengið neinar athugasemdir um ástand hurðanna áður en slys A átti sér stað. Hafi A því ekki haft tilefni til að leitast eftir því að B gerði úrbætur á þeim. Af lýsingu M sjálfs á ástandi hurðanna megi jafnframt ráða að fyrri vandamál varðandi þær hafi aðeins tengst því að hurðir væru lengi að lokast og starfsfólk hafi þurft að halda þeim lokuðum svo að seglar sem áttu að halda þeim lokuðum virkuðu. Hvað hurðarpumpur varði segi hins vegar í framburði M fyrir lögreglu að þær virki yfirleitt alltaf og séu ástæða þess að hurðirnar sé yfirleitt lengi að lokast. Það sem orsakaði slysio hafi verið það að hurðarpumpan hélt ekki á móti og hurðin skelltist en það

hafi samkvæmt framansögðu ekki verið þekkt vandamál. Þá er áréttað að hurðirnar séu á ábyrgð B, sem sjái um eftirlit og viðhald með þeim. Hvað þjálfun varði þá hafi M lokið allri þeirri skylduþjálfun sem starf hans hafi krafist, og hafi á starfstíma sínum sótt 23 námskeið á vegum A. Verði ekki séð að hann hafi skort þjálfun til að loka umræddri hurð, og megi ráða af framburði hans að hann hafi verið meðvitaður um reglur og ferla varðandi það hvenær umrædd hurð skyldi vera lokuð. Á grundvelli framangreinds er bótaskylda því hafnað.

Álit:

Rétt er að árétta að krafa M beinist aðeins að vinnuveitanda hans, A, en ekki B, sem er rekstraraðili húsnæðisins þar sem starfsemi A fer fram. Ágreiningur málsins lýtur þar af leiðandi að því hvort tjón M megi rekja til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu A eða starfsmanna þess, þannig að bótaskylda stofnist úr ábyrgðartryggingu en það hvílir á M að sýna fram á að svo hafi verið. Ekki er deilt um það með hvaða hætti slysið atvikaðist og er skýrsla Vinnueftirlitsins fremur afdráttarlaus hvað varðar orsök þess, þ.e. að sterkur dragsúgur hafi myndast og hurðarpumpa sem vinna átti á móti þrýstingsmun hafi ekki haldið á móti. Þrátt fyrir að A sé gefin fyrirmæli um að endurskoða áhættumat með hliðsjón af slysinu verður þannig ekki fallist á að skortur á áhættumati hafi orsakað slysið. Þá verður ekki fallist á að þjálfun eða verkstjórn hafi verið ábótavant þannig að orsakað hafi slys M. Hvað varðar mögulegan vanbúnað á búnaði hurðanna þá liggur fyrir nefndinni framburðarskýrsla M hjá lögreglu. Af henni má ráða að seglar sem halda eigi hurðunum opnum og lokuðum virki ekki sem skyldi og hafi yfirmönnum verið tilkynnt um það. Hins vegar kemur þar einnig fram að hurðarpumpurnar virki almennt og það taki hurðir yfirleitt langan tíma að lokast vegna þeirra og liggur því ekkert fyrir að um þekkt vandamál hafi verið að ræða. Gegn andmælum A verður ekki talið sýnt fram á að A hafi verið ljóst að hurðarpumpur kynnu að vera vanbúnar, og þá virðist sem sambærilegt atvik hafi ekki átt sér stað áður. Verður því ekki talið að sýnt sé fram á að A hafi með einhverjum hætti vanrækt skyldur sínar hvað varðar búnað hurðanna. Fyrirmælum Vinnueftirlitsins um að tryggt skuli að hurðir lokist örugglega óháð strekkingi er kunnir að myndast í húsnæðinu er þá beint að eigendum húsnæðisins. Samkvæmt öllu framansögðu verður því ekki talið að sýnt hafi verið fram á að slys M rekja til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu A eða aðila sem A ber ábyrgð á. Er því óhjákvæmilegt að hafna kröfu hans.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A, hjá V.

Reykjavík 3. nóvember 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Guðmundur Stefán Martinsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.